

Titel: Aabenbart Skriftemaal

Citation: "Aabenbart Skriftemaal", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-aas-txr-root.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredøgørelse

1. Bibliografisk beskrivelse 105
2. Manuskriptbeskrivelse 108
3. Tilblivelseshistorie 108
4. Udgivelsesmåde 111

1. Bibliografisk beskrivelse

»Aabenbart Skriftemaal« blev trykt i *Fædrelandet*, 3. årgang, nr. 904, søndag den 12. juni 1842. Artiklen er signeret »S. Kierkegaard«. *Fædrelandet* blev udgivet af J.F. Giødwad, ansvarlig redaktør var Carl Ploug. Avisen blev trykt i det Brünnichske bogtrykkeri i København og lå færdig fra trykkeriet kl. 19. Prisen var 6 skilling i løssalg, 5 mark pr. måned, 15 mark pr. kvartal og 3 rigsdaler pr. kvartal leveret uden for København.

Artiklen er blevet kollationeret i tre eksemplarer af *Fædrelandet*, nr. 904, den 12. juni 1842:

A SKs eget eksemplar, uindbundet og ubeskåret, KA, D pk. 12.

B Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

C Det Kgl. Biblioteks eksemplar, indbundet og beskåret.*

Ved den interne kollation af de tre eksemplarer blev der ikke konstateret afvigelser.* Eksemplar A danner grundlag for følgende beskrivelse.

Format og paginering

Formatet svarer til en stor kvart.* Avisen har et omfang på fire sider, svarende til to blade dannet af et enkelt foldet halvark. På hver side er der to spalter. Spalterne er nummereret 7245-7252; på forsiden er numrene angivet under spalterne, på de øvrige sider over.

SKs artikel er avisens eneste og har et omfang på lidt over syv spalter. Den begynder øverst i sp. 7245 på forsiden og afsluttes øverst i sp. 7252. Den nederste del af sp. 7252 består af en liste med »Nye udkomne Skrifter«.

Beskrivelse af eksemplar A

Avisen måler ca. 257-267 × 346 mm.*

Der er benyttet almindeligt trykpapir af en træholdig kvalitet.

Typografi

Avisens fremherskende skriftsnit er fraktur; til latinsk tekst er benyttet antikva, og fremhævet tekst er sat med fed eller spatieret skrift.

På forsiden er avisens navn sat med tekstur (gotisk) og hovedets øvrige oplysninger med fraktur. Avishovedet er adskilt fra den øvrige tekst af en datolinje og har følgende ordlyd:

Fædrelandet. | [Skillestreg] | Abonnementspris i Kjøbenhavn 15 Mpr. Qvartal, 5 Mpr. Maaned, enkelte Nr. 6 ß; udenfor Kjøbenhavn 3 Rbd. pr. Qvartal frit i Huset. | Hver Aften udgaaer et Numer. Bladets Contoir, Klædeboderne Nr. 101, er aabent hver Søgnedags Formiddag Kl. 11-1.*

Datolinjen er indrammet af to tværgående dobbeltstreger; den øverste er fed-fin, den nederste fin-fed. Imellem står følgende:

3^{die} Aarg. **Søndagen den 12. Juni 1842.** Nr. 904.

Årgangsnummeret er venstrestillet, datoen centreret, og avisnummeret højrestillet.

I avishovedet er »Fædrelandet.« centreret og sat med fed i en punktstørrelse ca. 12 grader større end brødteksten.* Oplysningerne under avisnavnet om pris, udgivelsesfrekvens, kontorets beliggenhed og åbningstid er centreret og sat med samme punktstørrelse som brødteksten. I datolinjen er årgangen og nummeret sat ca. 3 grader større end brødteksten, mens datoen er sat med fed ca. 1 grad større end brødteksten. Se illustration 6.

Nederst i avisens sidste spalte, adskilt fra en foregående notits af en vandret skillestreg i hele kolumnens bredde, er trykkespunktet angivet:

Færdigt fra Trykkeriet Kl. 7.

Bagsidens fod er adskilt fra avisens øvrige tekst af en tværgående, fed-fin dobbeltstreg. Se illustration 7. Den har ordlyden:

Udgiver: **J. F. Giødwad.** – Ansvarlig Redacteur: **Carl Ploug.** | [Skillestreg] | Trykt med Hurtigpresse i det *Brünnichske* Bogtrykkeri.

Artiklens overskrift »Aabenbart Skriftemaal.« er centreret i spalten og sat med fed ca. 1 grad større end brødteksten. Artiklen indledes med en fed uncial ca. 2 grader større end brødteksten. Fodnoten nederst i sp. 7247 er placeret under en kort, venstrestillet streg og sat med en punktstørrelse ca. 1 grad mindre end brødteksten. Mellemrubrikken »Efterskrift.« er centreret og sat med fed i samme størrelse som brødteksten. Signaturen »S. Kierkegaard.« er sat med samme punktstørrelse som brødteksten, indrykket fra højre margin og spatieret.

Mellem overskrift og brødtekst er sat en kort, vandret skillestreg; tilsvarende skillestreg er indsat før mellemrubrikken. Efter artiklen er sat en fed, vandret skillestreg i hele kolumnens bredde. Spalterne adskilles overalt af en lodret, fin-fed-fin tripelstreg.

Spaltekolumnen måler ca. 88 mm i bredden, og en spalte har op til 52 linjer. Artiklens brødtekst er sat med en skriftstørrelse svarende til ca. 10 punkt (korpus). Der er dobbelt ordmellemlum efter punktum.

Der er enkelte sætter- og trykfejl i artiklen. En omvendt type findes, hvor »Dn« er sat i stedet for »Du« (SKS 14, 41,57). Et typeudfald forekommer i »udgivet«, der står som »udg vet« (45,79). Derudover skyldes trykfejl læderede typer.*

Fædrelandet.

Abonnementpris i Kjøbenhavn 15 ½ pr. Quartal, 5 ½ pr. Maaned, enkelte Nr. 6 ½; udenfor Kjøbenhavn 3 Rbd. pr. Quartal frit i Huset.
Hver Aften udgaar et Nummer. Bladets Contoir, Aldeboderne Nr. 101, er aabent hver Sagnedags Formiddag Kl. 11—1.

3die Aarg.

Søndagen den 12. Juni 1842.

Nr. 904.

Aabenbart Skriftemaal.

Ufortjent at blive nedfat, kan vel et Dieblit krænte, men snart vil det stolte Sind atter reise sig, atter erboerve Egevagten, netop fordi det var usandt. Ufortjent at blive opbloiet, at blive tillagt et Vard, man føler med sig selv, man ei har, at blive berømmet for hvad man ei har gjort, hvad man end ei maafte havde kraft til at gjøre, eller hvortil man var for doven — efterlader et langt dybere, et langt smerteligere, et langt mere yndgende Indtryk; det er overbøvedet en farlig Provelse for det svage menneskelige Hjerte. Det forfængelige Sind fristes maafte til at bestyrelte Folk i deres Bildfarelse; føler man det Uværdige deri, saa har man dog derfor ei strax Mod til for sig selv og for Andre at tilstaae Sagens sande Sammenhang. Dog den ufortjente Noes brender paa Sjælen, man er, om end uden egen Brode, kommen i Besiddelse af hvad der ei tilhører En, man føler ei blot, at man ei har fortjent den Ære, der bliver til Deel, men man føler en indirekte Bebreidelse, der virker desto effektuøligere, fordi den ei kommer i en fjendlig Skikkelse, der kunde ophidse En, men i en venlig, velvillig Anerkjendelse lader En stæde dybere føle sin Uværdighed.

Hvad her er blevet ytret, er nærmest fremfat for min egen Skyld, da det Uvordede afgiver den Text, over hvilken jeg agter at tale til mig selv. I de sidste 4 Maaneder har jeg mange Gange nydt den ufortjente Ære, at blive anseet og udlagt som Forfatter af en Mængde indholdserige, bekrærende, vittige Artikler i forskellige Blade, af en Deel Flyvestrifter, der dog kun efter det Uvortes vare Flyvestrifter, da deres svære, tunge, gedigne Indhold nødvendigen maa sikkre dem en meget mere end ephemere Betjning. En Tidlang søgte jeg at skjule for mig selv, hvor megen indirekte Bebreidelse der saa heri, men jo oftere det gjentog sig, desto vanskeligere blev dette for mig. Til sidst blev den anklagende Stemme i mit Bryll saa høirostet, at Jg forgyæves søgte at undstjpe dens Straffedom. Der er nu igjen forløbet 4 Maaneder, saaledes led dens Død, hvad har Du i den Tid adrettet? Hvis Du nu havde været Forfatter af det Meget, som gode Mennesker have tillagt Dig, eller om dette end var et overdrevent Døst, saa meget mere som det sundom var aldeles modfatte Ting, Du blev erklæret for Forfatter

7245

af, naar Du dog havde skrevet Noget deraf, hvilken Sjen Virksomhed vilde Du da have at stue tilbage over, Du vilde da ei blot have gavnnet ved din Virksomhed, men dit Exempel vilde, som Præsten pleier at sige, virket opmuntrende for Andre. Dit Liv vilde da ei være blevet overgivet til fortjent Glemsel, thi din Virksomhed vilde have gjort det uforglemmeligt, og ei blot dette, men det vilde maafte være blevet beskrevet, opstillet som Mønster, maafte i „Folkebladet“ eller i „Naturen, Mennesket og Borgeren;“ det vilde være blevet sagt om Dig: Saa ung, og dog saa virksom; man vilde have pejet paa Dig, og sagt: See, der gaar han i sin utrættede Virksomhed. Skulde jeg blive gammel, stulde Ærenes udslette Meget af min Erindring, dette Indtryk vil ingen Tid formaae at udviske. Jeg stammede mig for mig selv, stammede mig for de gode Mennesker, der havde næret og udbredt saa fordelagtige Forestillinger om mig: Min yndgede Siel samlede sig til en kraftig Beslutning. Du maa tilstaae offentlig din Svagbed, din Virksomhed; kun paa den Maade kan Du nære Haab om Forbedring. Her staaer jeg da i dette betydningsfulde Dieblit ligeoverfor det lærde Publicum: jeg tilstaaer min Svagbed, jeg har ingen Deel i det Altsammen, eller i Noget af det — ingen Deel, end ei den fjerneste; vær stærk min Siel, jeg tilstaaer det, Udskilligt deraf har jeg ei læst. Man domme mig strengt, som jeg det har fortjent; man opgiv de store Forestillinger om mig, som man hidtil har næret, det er min retfærdige Straf; man taale ei, at jeg ansees for Forfatter af en eneste Linie, man lade mig staae i min hese Nogenbed, til Advarsel for unge Mennesker; jeg føler Mod til at finde mig deri. Men som jeg nu har baaret min Straf, saa vil jeg ogsaa bede min Samtid, paa Grund af det moralste Mod, jeg har lagt for Dagen, ei aldeles at opgivde Haabet om mig. Maafte vil det engang lykkes mig nogenlunde at svare til de Forventninger, man engang har næret om mig. Jeg tvivler ei paa, at min Samtid vil være godmodig nok hertil; det er saa langt fra at jeg tvivler, at jeg snarere frygter dens Godmodighed, at den atter vil udlegge mig som Forfatter, atter tillægge mig en kraftig Virken og Medvirken i Tidens Tjeneste. Dette kan jeg imidlertid ei tillade, for min egen moralste Forbedrings Skyld kan jeg ikke taale det, og jeg veber derfor de gode Mennesker, som

7246

nok for mig, at Dr. Beck ikke har forstaaet mig, og det saa meget mere, som det allerede har været tungt nok for mig, at Dr. Beck paa flere Steder har troet at have forstaaet mig. I den Bog, som Hr. Dr. i disse Dage har udgivet, seer jeg mig nemlig paa en høist uforstaaelig Maade stuet ind mellem Straufjanerne. I Bøled med Straufz, Feuerbach, Waffe, Bruno Bauer maa jeg, enten jeg vil eller ei, holde Strid med dem, medens Dr. B. tæller: ein, zwei, drei; Noget, alle tydste Underofficiere (især de systematist-geworbne) have en overordenlig Færdighed i, det han tilføjer: „seer slinkt op til Høire, hvor jeg gaar“. Det er tungt nok, men det maa man finde sig i, naar man ikke hører til de systematiste Hoveder, der til Tidsofordriv udkommandere ikke blot samtidige Forfattere, men alle Verdens Forfattere til Parade. Naar man kun er en fattig Husmand, der dyrker sin lille Løb, saa er man nødt til, naar Herremanden sloiter, at møde og at lade sig anvise sin Plads, snart et Sted snart et andet.

Til Slutning tilføjer den ærede Recensent, at det er Udstilligt han har moret sig over, men ikke til min Fordeel. Denne Passus er høist gaadefuldt og dunkelt, og jeg kan ikke andet end glæde mig over, at hvad min Recensent har havt videre at sige end et Referat af min Afhandling, hvoraf jeg har lært, at Hr. Dr. saa nogenlunde har forstaaet den, indskrænker sig til nogle faa Linier. Det var Sundt mod mig, om Rec. havde skrevet blot en Spalte af slige gaadefulde Ytringer. Havde Rec. sagt, at der var Udstilligt, han havde moret sig over til min Fordeel, saa vilde jeg heller ikke have forstaaet ham. Hr. Dr. maa ingenlunde søge Grunden hertil i Mangel paa god Villie. Bogen har kostet mig 182 Nbd. 4 Mk. 8 Sk. at udgive, og der er da vel al Sandynlighed for, at jeg endte enhver lovlig Fordeel deraf, uden at gjøre mig skyldig i en for en Forfatter uærdig Stelen efter Fordeel. Men af samme Grund som Rec.'s Mening vilde være bleven mig gaadefuldt, hvis han havde udtrykt sig saaledes, af samme Grund er det mig nu gaadefuldt, hvorledes Rec. har moret sig over min Bog, saaledes at det ikke er bleven til min Fordeel, eller med andre Ord til min Glæde. Da jeg ikke er Partigænger, saa seer jeg mig ikke istand til som min ærede Rec. at kunne sige, at flere have fundet det ligesaa gaadefuldt, eller vel endog de fleste. Da det altsaa ikke staaer i min Magt at imponere ham ved Stemmeslæbe, saa har jeg anstændigt af min Kraft søgt at finde en Forklaringsgrund, som er den eneste, jeg kan opdage. Rec. har maastee kjøbt et Exemplar af min Disputats, har ikke været fornoiet med den, og har nu sendt det tilbage til Forlæggeren og forlangt Pengene igjen. Jeg veed nu ikke, om det er Skik, at Forlæggeren giver Pengene igjen, hvis saa er, saa har Rec. tilføjet mig et Tab af 9 Mk. Det negter jeg ikke, er et Tab, men det er dog ikke fulde 9 Mk. Maastee er Forlæggeren human nok til at dele

Tabet, maastee en Antiquar kjøber det brugte Exemplar, maastee han giver 3 Mk. 8 Sk. derfor, efter al menneskelig Sandynlighed vil Tabet da blive circa 3 Mk. Hvis det forholder sig saaledes, saa beholder Rec. Net, han har nemlig tilføjet mig et Tab, og det har i Sandhed ikke været til min Fordeel, at han har moret sig.

S. Kierkegaard.

Nye udkomne Skrifter.

Originaler: J. C. Schiødt Genera og Species af Danmarks Eleutherata. 1ste Bind 2den Del med 10 Kobbertavler. 3 Nbd. — Nemedter ved Foredragning af D. E. Rugaard. Skolelærer. 6 s. A. F. Post. — Doersigt over det hyl. danske Bispenskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1842 af P. C. Dreyer. Nr. 3. 4 s. Gyldenfal. — Danske Magasin, tredje Række. Udgivet af det hyl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Esvog. Første Bind tredje Hefte. 10 Ark s. 4. 72 s. Gyldenfal. — Vandturen i dens historiske Udvikling, nærværende Form og Resultater ved Dr. Med. J. Hjaltesen. 1 Nbd. hos Forf. — Drefunds- og Stromtoftedrukke. 32 s. Schulz. — Genealogisk-biographisk Atlas 1ste Bind Nr. 5 og 6. Indb. 50 s. Schulze. — Budget für das Jahr 1842. 4to. bestede 48 s. C. A. Reigel. — Tidens Strøm, statistisk-genealogisk-synkroniskiske Tabeler af B. Jyrtzen, andet Delag. Nr. 1. 27 s. A. F. Post. — Noveller af E. Bernhard. 3die Bind 1ste Hefte. 48 s. Schulze. — A. B. C. med Afbildninger. Udgiven af Hroland og Hising. 16 s. — Kongl. Dänischer Hof- und Staatscalender für das Jahr 1842. 4to. Hefet 2 Nbd. 16 s. C. A. Reigel. — Tidsskrift for uidentisk thologisk Litteratur. Udg. af Dr. S. N. Clausen og Dr. M. S. Söhlenberg. 1842. 1ste Hefte. 48 s. C. A. Reigel. — Naturhistorisk Tidsskrift. Udg. af P. Kroger. 4de Bind 1ste Hefte. 64 s. C. A. Reigel. — Efterladte Skrifter af Poul M. Möller. 2det Bind. Hefte 2 Nbd. 88 s. C. A. Reigel. — Juridisk Tidsskrift af P. G. Bang. 39 Bind. eller: Systematisk Fremstilling af den danske Processmaate af P. G. Bang og J. E. Larsen. 4de Del. 3 Nbd. Gyldenfal. — Salonen. 4de Bind 3de Hefte. 32 s. A. F. Post. J. C. Millings Lærebog i Geographien. Femte forøgede Udgave ved Chr. Bartholin. Indb. 64 s. Klein. — Lydt-Engelsk-Dansk Laris over Tolden i Drefund og begge Væltene af J. Hjorth. 64 s. Hos Udgiveren i Helsingør. — Laris for Indførsels-consumtionen, Formaling- og Brænderiavgiften ved Baitermann og Anie. Hefet 32 s. Bogtrykker Døst. — Undervisningsmetoden i min private Drengeskole. Udgiven af C. Krogh, Seminarist. Hefet 20 s. Reigel. — Fesken den 2de Mai 1842. 6 s. I Christenbernsforstræde Nr. 221. — Anvisning til et velindrettet Landbrug for Bønderstanden af J. C. Jensen, Præst i Røerup. 25 Ark 8vo. Indb. 1 Nbd. 54 s. Gyldenfal. — Politisk Bilsbog. Med Bilskaud af H. L. Liebenberg og E. Ploug redigeret af J. Barfod. 10 Ark 8vo. 3 Omflag 56 s. Hefte 68 s. Bøhl. — Gudsjobsubgaven af Adelenklægers Tragødie. 1ste Bind. 1 Nbd. Boglaberen. — En Stemme fra Folket om Danmarks Fortid, Nutid og Fremtid. Af Wilhelm Dirchbøhl. 64 Ark 8vo. Hefet 48 s. Bøhl. — Erindring om Danmarks fundne og haab om dets kommende Dage. Af E. Bredahl. Hefet 24 s. Steen.

Færdigt fra Trykkeriet Kl. 7.

Udgiver: J. F. Giesbøvd. — Ansvarlig Redacteur: Carl Houg.

Trykt med Furtigpresse i det Brünn i hste Bogtrykkeri.

7. SKs eksemplar af *Fædrelandet*, nr. 904, den 12. juni 1842, bagside

2. Manuskriptbeskrivelse

Der findes ingen bevaret kladde eller renskrift til »Aabenbart Skriftemaal«.

3. Tilblivelseshistorie

Et affattelsestidspunkt for »Aabenbart Skriftemaal« kan tilnærmelsesvis bestemmes ud fra artiklens »Efterskrift«. Heri nævnes en »Anmeldelse i 'Fædrelandet'«, skrevet af »Dr. Beck« (SKS 14, 45,13-14). Det var SKs magisterafhandling, *Om Begrebet Ironi*, der blev anmeldt i en artikel, trykt som en føljeton i to dele, hvoraf sidste del kunne læses i *Fædrelandet*, nr. 897, den 5. juni 1842. SK må have læst denne artikel, før han skrev efterskriften, der således må være blevet til i løbet af ugen frem mod den 12. juni, hvor »Aabenbart Skriftemaal« blev trykt.

SK er flere gange vendt tilbage til »Aabenbart Skriftemaal«; fx i den utrykte artikel, »Opfordring«, dateret 22. feb. 1843.* Her skriver han bl.a., »at jeg for omtrent 6 Maaneder siden, dreven til det Yderste af de angivende Stemmer, der denoncerede mig som Forfatter af forskjellige Artikler, ved en høitidelig Erklæring fralagde mig al Deeltagelse i disse (...)«.* Den »høitidelige Erklæring« er »Aabenbart Skriftemaal«.

Også flere år senere omtales artiklen. I journaloptegnelsen NB6:16, der er skrevet kort efter den 16. juli 1848, altså mere end seks år efter at artiklen blev trykt, kaldes den for et »Signalskud«:

Allerede i Artiklen »aabenbare Skriftemaal«, der var et Signalskud (jeg var den Gang færdig med Manuscriptet til *Enten - Eller*, og umidd. paa den fulgte *Enten - Eller*; Artiklen var tillige en Mystifikation: efterat have fralagt mig Forfatterskabet til de mange Avisartikler - som rigtignok Ingen havde tillagt mig - endte jeg med at bede Folk aldrig at ansee Noget for at være af mig, hvorpaa mit Navn ikke stod. Og da var det netop jeg agtede at begynde at være Pseudonym) var antydnet at Prof. Heiberg var den Mand i Literaturen jeg ønskede at omfrede, han, Mynster, begge vare nævnte der og saa umiskjendeligt som muligt.*

SK husker galt, når han i optegnelsen skriver, at han var færdig med manuskriptet til *Enten - Eller*. Han arbejdede med manuskriptet til bogen frem til jan. 1843, idet de sidste fire måneder blev brugt på renskrivning og korrekturlæsning.* Under alle omstændigheder anskuer han *Enten - Eller* som indledningen til det pseudonyme forfatterskab. Når han i 1848 opfatter »Aabenbart Skriftemaal« som et signalskud, er sigtet netop den pseudonyme periode, der forestod.

4. Udgivelsesmåde

Fædrelandet eksisterede i perioden fra 14. sept. 1834 til 31. marts 1882 som liberalt og senere nationalliberalt organ. »Aabenbart Skriftemaal« er SKs første bidrag til avisen, men bestemt ikke det sidste; i alt 31 af hans artikler vides med sikkerhed at være trykt i *Fædrelandet*.

I avisens levetid vekslede udgivelsesfrekvensen. *Fædrelandet* udkom således i årene 1834-39 én gang ugentligt (om søndagen), fra 1. okt. 1839 to gange (tirsdag og fredag), fra 7. dec. 1839 op mod syv gange og fra 1. jan. 1840 fast syv gange ugentligt som aftenavis. Fra 1. jan. 1844 faldt udgivelsesfrekvensen til seks gange ugentligt, hvor avisen udkom alle hverdagsaftener.* I begyndelsen blev avisen trykt med håndpresse hos Bianco Luno, fra 1. jan. 1840 med hurtigpresse. Sidenhen blev trykningen varetaget af: Brünnich fra 30. maj 1842, E.C. Løser fra 1. jan. 1846 og endelig Louis Klein fra 1. jan. 1847; alle trykkede de med hurtigpresse. I øvrigt havde avisen fra 1842 eget sætteri.

Som nævnt ovenfor blev avisen solgt både i løssalg og i abonnement. I 1835 var antallet af abonnenter 800; gennem 1840'erne var oplaget ca. 1500, og i 3. kvartal 1848 er registreret 964 postabonnenter.* *Fædrelandet* nød størst udbredelse i København.

Flere udgivere og redaktører var i det første tiår involveret i arbejdet med avisen, der til tider havde alvorlige kontroverser med censurmyndighederne. Avisen måtte tillige føre flere retssager og idømtes fra tid til anden klækkelige bøder.* Fra 12. maj 1841 fungerede Carl Ploug og J.F. Giødwad som redaktører.

Især J.F. Giødwad har interesse i forbindelse med SK. I journaloptegnelsen NB9:28 fra 1849 omtaler SK Giødwad som sin »personlige Ven« (SKS 21, 214,10); et venskab, der netop kan være indledt i 1842, hvor »Aabenbart Skriftemaal« blev trykt. Fra juletid dette år hjalp Giødwad med korrekturlæsningen af *Enten - Eller*, et arbejde, der bl.a. blev udført i *Fædrelandets* lokaler i Klædeboderne nr. 101. Giødwad repræsenterede yderligere SK over for Bianco Lunos Bogtrykkeri og forlagsboghandler C.A. Reitzel i

forbindelse med udgivelsen af de pseudonyme skrifter, dvs. *Enten - Eller* (1843), *Gjentagelsen* (1843), *Frygt og Bæven* (1843), *Begrebet Angest* (1844) og *Forord* (1844). Ifølge Giødwads egen meddelelse til A.D. Jørgensen havde SK fået et godt indtryk af ham, da han, Giødwad, havde afvist en læser af *Fædrelandet*, der ønskede at vide, hvem der stod bag en anonym artikel.*

Det har ikke været muligt at efterspore, om SK modtog honorar for »Aabenbart Skriftemaal«.

Af stor betydning for receptionen af SKs artikler allerede i hans umiddelbare eftertid var Rasmus Nielsens udgivelse af *S. Kierkegaard's Bladartikler* i 1857 (*Bl.art.*). Heri indgår størstedelen af SKs artikler, også »Aabenbart Skriftemaal«.*